

Vikmaskin blev till välsignelse på tvätteri

Arbetsplats:	AB Fanhultsvätten, Pl 2198, 343 91 ÄLMHULT
Kontaktperson:	Majvor Svensson, 0476-155 08
Arbetslivsfondens handläggare:	Ove Tjernström, Kronobergs län
Skribent:	Rolf Wenander
Sammanfattning:	Investeringens inriktning var att underlätta arbetet för personalen på mangellinjen. Fem fjäderbottenvagnar skulle införskaffas för att avlasta personalens ryggar när de jobbar med att lasta ur tvättmaskinerna. En mangelkåpa skulle skaffas för att skydda mot att ånga strömmar ut i lokalen och höjer temperaturen. En mattställning som går att hissa skulle skaffas för att underlätta arbetet med att hänga upp de tunga nytvättade mattorna. En inmatningsmaskin för mangeln stod på önskelistan, liksom en vikmaskin med staplare.

Bakgrund

AB Fanhultsvätten i Älmhult startade 1946. Familjen Svensson, Majvor och Yngve tog över företaget 1972. Företaget låg då inrymt i en byggnad på en gård utanför Älmhult, Fanhults säteri. Kunderna var och är stat, landsting, kommun, företag och privatpersoner.

Lokalerna var dock trånga och tungarbetade.

Under början av 90-talet ville familjen satsa på bättre arbetsmiljö och ansökte hos

Arbetslivsfonden om bidrag till en ventilationsanläggning som skulle suga ut ångan från mangeln. Personalen led av värmen. Dock såldes gården och nya ägare krävde högre hyra av Fanhultsvätten. Efter moget övervägande beslutade familjen Svensson att flytta sin tvättverksamhet till ett annat ställe i Älmhult. Tomt inköptes och en ny byggnad uppfördes.

I de nya lokalerna blev det mycket bättre plats än tidigare och då uppkom behov av nya hjälpmedel. År 1992 ansökte Fanhultsvätten om bidrag för inmatare till mangeln, vikmaskin och värmekåpa till mangeln. En

rörlig mattupphängare skulle också köpas för att underlätta arbetet. Vidare önskade Fanhultsvätten fem fjäder-bottenvagnar för transport av tvättgodset inom tvätteriet.

Fanhultsvätten beviljades 140 000 kronor till investeringarna. Totalt har företaget självt investerat en miljon kronor.

Orsaken till att företaget ansökte om bidrag från Arbetslivsfonden var att en anställd som arbetar med att vika tvätt vid mangeln har bekymmer med axlar och armar. Vidare var värmen från mangeln besvärande.

Försök hade gjorts med rotation på arbetsplatsen för att underlätta arbetet.

Mål

Genom att installera maskiner och hjälpmedel förebygger man risker för belastningsskador. Med ventilation över mangeln skulle arbetsplatstemperaturen bli behagligare. Investeringen skulle främst underlätta arbetet för personalen på mangellinjen. Fem fjäderbottenvagnar skulle införskaffas för tvättgodsets transporter inom tvätteriet. En mattställning som går att hissa skulle skaffas för att underlätta arbetet med att hänga upp de tunga nytvättade mattorna. En inmatningsmaskin före mangeln och en vikmaskin efter den skulle ytterligare förbättra arbetsmiljön. Önskemål fanns om att göra allvar av arbetsrotation för att ytterligare göra arbetet intressant och stimulerande.

Genomförande

Familjen Svensson byggde nytt tvätteri under större delen av 1992 och installerade därpå vikmaskinen i anslutning till mangeln. Mangelkåpan tillverkade företaget självt till en kostnad av 17 600 kronor. En ny kåpa skulle kostat 40 000 kronor. Inmatningsmaskinen installerades 1994, strax före årsskiftet.

Varje anställd har utbildats i arbetsrotation med 200 timmar per person. De ska få ytterligare 110 timmar utbildning. Utbildningen av varje anställd har skett medan företaget tagit in utbildningsvikarier.

Resor har gjorts där personalen fått besöka andra tvätterier i bland annat Klippan och Malmö.

Resultat

Arbetsmiljön har blivit betydligt bättre, intygar Majvor och Yngve Svensson. De enformiga arbetsmomenten har delvis försvunnit.

- Vikmaskinen har blivit en välsignelse, säger Majvor Svensson. Arbetet med att vika var tidigare det absolut arbetsammaste momentet.

Genom att en del hantverk ersatts av maskiner har också produktionen av tvättat gods ökat.

- Vi har tagit mer marknadsandelar, säger Majvor Svensson. Tidigare hade vi en veckoproduktion på ett ton. Nu ligger den på 2, 5 ton. Kunderna har också ändrats. Vi har mer industritvätt nu.

Fanhultsvätten tillämpar fyradagarsvecka för sina anställda. Fredagen använder företagsledningen till kundbesök och underhåll av maskiner.

Rotationen fungerar utmärkt. Varje anställd som är med i rotationen byter med vissa mellanrum arbetsuppgift. En vecka per arbetsmoment är vanligt.

Lena Arvidsson vek tvätt tidigare. Hon är glad för den nya ventilationskåpan över mangeln och hon gillar rotationen, att få syssla med många uppgifter.

Maj-Britt Petersson som arbetat på
Fanhultstvädden i 25 år uppskattar
fjäderbottenvagnarna.

Värdering

- Vi hade aldrig klarat investeringarna i arbetsmiljö utan Arbetslivsfondens insatser, säger Majvor Svensson. Vi hade heller aldrig klarat den här mängden av tvättgods om vi inte gjort investeringarna. Vi uppskattar också att Arbetslivsfonden inte krävde så mycket ansökningspapper av oss. En del frågor från Arbetslivsfonden kunde vi inte svara på, exempelvis hur mycket sjukfrånvaro vi har. Vi har nämligen ingen alls. Därför kan vi heller inte påvisa att sjukfrånvaron minskat sedan vi genomförde arbetsplatsprogrammet.